

Príloha č. 4

Základná škola s materskou školou Jána Smreka, Melčice – Lieskové 377

**Školský vzdelávací program
pre žiakov so všeobecne intelektovým nadaním**

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Vypracovala: Mgr.Katarína Remencová, riaditeľka školy

.....
Dátum nadobudnutia účinnosti: 2. 9. 2009

Charakteristika školského vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním

1. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Podľa § 161 ods. 27 školského zákona pracujú aj školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa vzdelávacích programov od 1. septembra 2009.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní vymedzuje v § 2 písm. j) a q) dieťa, resp. žiaka s nadaním ako dieťa (žiaka) so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby musia byť diagnostikované zariadením výchovného poradenstva a prevencie (§ 2 písm. j). Podľa § 103 ods. 1 sa výchova a vzdelávanie žiakov uskutočňuje v školách so zameraním na rozvoj

a) intelektového nadania detí a žiakov

1. všeobecného intelektového nadania,
2. špecifického intelektového nadania,

b) umeleckého nadania detí alebo žiakov,

c) športového nadania detí alebo žiakov.

Tento štátny vzdelávací program je určený pre školy podľa § 103 ods. 1 písm. a) bod 1. školského zákona, konkrétne pre školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním na úrovni ISCED 1. Na tejto úrovni môžu žiaci s nadaním získať pomocou modifikovaných edukačných metód, ktoré zodpovedajú ich špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám, detailnejšie poznatky a hlbšie porozumenie vzťahom medzi nimi. Kľúčové kompetencie, ktoré si majú osvojiť, sú však tie isté, aké si osvojujú ostatní žiaci. Princípy štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sú teda totožné s tými, ktoré možno nájsť v Štátnom vzdelávacom programe pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike. Rozdiel je v tom, že vo výchovno-vzdelávacom procese treba zohľadňovať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby nadaných žiakov. Im sa musia prispôbiť formy, metódy a techniky pedagogickej práce. Zohľadňujú sa odborné poznatky o špecifikách a odlišnostiach vývinu nadaných detí, a to tak vo výkonovej oblasti, ako i v oblasti osobnostnej, emocionálnej a sociálnej. Ide nielen o akceleráciu, ale aj možné disproporcie, asynchróniu, disharmoniu a heterogénnosť vývinu intelektovo nadaných žiakov, ktoré pre nich bývajú charakteristické.

Vzhľadom na uvedené vývinové osobitosti treba v práci s intelektovo nadanými žiakmi aplikovať psychologické prístupy, ktoré zohľadňujú celé spektrum ich charakteristických prejavov a niekedy aj protichodných osobnostných vlastností.

Patria k nim komunikatívnosť, sociabilita, adaptabilita, senzitivita, afektivita, individualizmus, anxiozita, imaginácia, ambicióznosť, perfekcionizmus, nekonformnosť, hyperaktivita a ďalšie. Preto treba so žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním pracovať aj psychologicky a výchovne, adekvátne formovať ich osobnosť. Prístupy pedagógov musia byť vysoko individualizované a zohľadňovať špecifiká a potreby každého jedného nadaného žiaka.

2. Ciele primárneho vzdelávania žiakov so všeobecným intelektovým nadaním

Všeobecným cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je napomáhať harmonický rozvoj ich osobnosti tak, aby sa naučili čo najefektívnejšie zhodnocovať svoje nadanie, pracovať samostatne, tvorivo a so záujmom a aby sa optimálne adaptovali na prostredie rôznorodého sociálneho kontextu. Program primárneho vzdelávania (na 1. stupni základnej školy) nadväzuje

na predprimárne vzdelávanie v materskej škole. Má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania prirodzenej poznávacej zvedavosti a aktivity detí.

Vychádza z doterajších skúseností žiakov, ich vedomostí a záujmy rozvíja v súlade s ich individuálnymi možnosťami tak, aby sa dosiahol pevný základ pre ich budúci akademický a sociálny úspech. Prvý stupeň základnej školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním považujeme za otvárací stupeň, na ktorom sa overuje, zisťuje a potvrdzuje úroveň ich nadania, výkonového potenciálu, ale aj osobnostných dispozícií. Pre intelektovo nadané deti v tomto veku je dôležitá programová možnosť získať bohaté skúsenosti a zážitky vlastnými aktivitami prostredníctvom hry a riadeného učenia, a to tak samostatného, ako v skupine rovesníkov. Osobitne významné je rozvíjanie schopnosti vyjadrovať sa prostredníctvom slov, ale aj pohybov, piesní a obrazov, a tak rozširovať základ pre rozvoj gramotnosti. Dôležitá je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, dorozumievaniu sa, uplatňovanou vzájomného ohľadu, uznania a úcty a tiež k hodnoteniu a sebahodnoteniu. To má funkciu vnútornej motivačnej sebakorekcie, akceptácie názoru pedagóga, ako i tréningu stanovovania si cieľov a kontroly ich plnenia. Vzdelávanie na prvom stupni je organizované tematicky s prirodzeným začlenením integratívnych prvkov, čím sa vytvára základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie, ktoré už uplatňuje špecifickejší predmetovo-disciplinárny prístup.

3. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Pedagogickým princípom školy je, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, aby ich vedeli vždy správne použiť, aby si rozvíjali kľúčové spôsobilosti.

Konkrétnym cieľom primárneho je postupné rozvíjanie nasledovných kľúčových kompetencií: sociálno-komunikačné spôsobilosti, matematické a prírodovedné myslenie, gramotnosť v oblasti informačno-komunikačných technológií, spôsobilosť učiť sa (a naučiť sa učiť sa efektívne), riešiť problémy, ďalej osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, ako aj spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa jej prostriedkami. Tento výber vychádza z európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií, ktorý bol rozpracovaný s ohľadom na hodnoty a potreby nášho školského systému. Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu celostného vzdelávania. K ich rozvíjaniu prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, programové aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimoškolskej činnosti.

Čiastkové ciele vzdelávania zameraného na rozvoj opísaných kompetencií sú tieto:

- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vyhľadávania informácií, riadeného skúmania kultúrneho a prírodného prostredia i experimentovania tak, aby sa rozvíjala ich schopnosť učiť sa, ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov osvojovať si poznatky, ale aj kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom porovnávania a triedenia faktov, samostatného odvodzovania pravidiel zo známych faktov a aktívneho riešenia problémov,
- umožniť žiakom spoznávať vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti poznávať seba samého, vytvárať si správny sebaobraz, sebahodnotenie a primerané sebavedomie,

- podporovať rozvoj pozitívnych vôľových vlastností, vytrvalosti, dôslednosti, systematickosti a cieľavedomosti a optimalizovať možný perfekcionizmus žiakov,
 - umožniť žiakom osvojené spôsobilosti využívať vo vlastnej aktívnej činnosti, tvorbe a prezentácii jej výsledkov,
 - vyvážené rozvíjať spôsobilosti žiakov dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť, vyberať, rozhodovať a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
 - podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä spôsobilosti otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať svoju sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
 - viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt,
 - naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.
- Škola podporuje rozvoj gramotnosti v oblasti IKT.
 - Zabezpečuje kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
 - Formuje u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.
 - Vychováva žiakov v duchu humanistických princípov.
 - V spolupráci s rodičmi žiakov vychováva pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Naším cieľom je viesť žiakov k tvorivému mysleniu, kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a byť schopní celoživotne sa vzdelávať.

Žiakov vychovávame k zodpovednosti a samostatnosti a našim princípom je, aby každý žiak v škole zažil úspech.

4. Organizácia prijímacieho konania

Prvý stupeň základnej školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním poskytuje primárne vzdelávanie (ISCED 1). To dáva základy všeobecného vzdelania, ktoré sú rovnaké pre všetkých žiakov. Nadaní žiaci ho však získavajú modifikovanými postupmi, prispôbenými ich špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám. Primárne vzdelávanie trvá štyri roky, v individuálnych prípadoch môže byť skrátené preskočením ročníka alebo absolvovaním dvoch ročníkov počas jedného školského roku.

Podmienky prijatia žiakov do škôl pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním stanovuje § 105 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a Vyhláška MŠ SR č. 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.

Podmienkou začlenenia ako žiaka s intelektovým nadaných je vyjadrenie príslušného pedadodgicko-psychologického centra. Pri prijímaní do 1. ročníka sa okrem testov intelektového nadania overujú aj schopnosti a zručnosti žiakov v oblasti čítania, písania a počítania. V rámci otvoreného systému je možnosť zaradenia žiaka do niektorej z tried I. stupňa aj po absolvovaní 2-mesačného diagnostického pobytu.

Na konci 4. ročníka pri prechode na II. stupeň absolvujú žiaci rediagnostiku intelektového nadania.

Intelektovo nadaní žiaci, ktorým bude aj naďalej potvrzené všeobecne intelektové nadanie, pokračujú vo vzdelávaní na II. stupni (nižšom sekundárnom vzdelávaní, ISCED 2)

5. Dosiahnutý stupeň vzdelania a doklad o jeho získaní

Primárne vzdelávanie

Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvého stupňa základnej školy získa žiak primárne vzdelanie. Rozhodujúce je, že žiak zvládol látku predpísanú školským vzdelávacím programom pre stupeň ISCED 1. V prípade, že využil možnosť postúpiť do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka (§ 103 ods. 9 písm. d školského zákona) alebo možnosť absolvovať viac ročníkov počas jedného školského roka (§ 103 ods. 9 písm. e), môže žiak so všeobecným intelektovým nadaním získať primárne vzdelanie po menej ako štyroch rokoch vzdelávania. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou. Do vysvedčenia sa nevyznačuje, že žiak absolvoval program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním; postačujúcou informáciou je zapísanie všetkých predmetov učebného plánu.

6. Profil absolventa primárneho vzdelávania

6.1 Charakteristika absolventa primárneho vzdelávania

ISCED 1

Absolvent programu primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudol základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získal predpoklady pre to, aby si vážil sám seba, i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať. Má osvojené základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka.

Charakteristika absolventa primárneho vzdelávania školského vzdelávacieho programu SMREK 1

Absolvent primárneho vzdelávania ZŠ by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný podieľať sa na vytváraní dobrých medziľudských vzťahov a vedieť uzatvárať kompromisy. Mal by byť schopný vzájomnej tolerancie, vedieť sa obetovať pre iných. Mal by byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie.

a) sociálne komunikačné spôsobilosti, schopnosť riešiť problémy

- rešpektuje pravidlá súžitia, dokáže sa kultúrne vyjadrovať,
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou,
- dokáže riešiť problémy pomocou rôznych situácií,
- dokáže sústredene načúvať a náležite reagovať, používať argumenty, vie vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom, neverbálnej komunikácie a dokáže naň adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie

- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v anglickom jazyku je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v konverzácii a vedieť tvoriť texty týkajúce sa bežných životných situácií.

b) matematické a prírodovedné myslenie

- používať matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách, schopnosť používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie,
- vie sa pýtať a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov a rozvíja si schopnosť objavovať.

c) oblasť informačnej a komunikačnej technológie

- je schopný vyhľadávať využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami,
- vie používať vybrané IKT pri vyučovaní a učení sa,
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- vie používať kreslenie a písanie na počítači a základy počítačových aplikácií,
- dokáže si uvedomiť možné riziká s využívaním internetu a mobilných telefónov,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom.

d) spôsobilosť učiť sa učiť sa

- vie si vybrať a hodnotiť získané informácie, spracovať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky,
- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- vie ohodnotiť svoj pokrok a dokáže akceptovať spätnú väzbu, získava schopnosť sebareflexie,

e) spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a v okolí, vie rozoznať problém, premýšľa o príčinách a navrhuje riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom,

f) osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- dokáže si vytvoriť pozitívny sebaobraz,
- uvedomuje si vlastné potreby a využíva svoje možnosti,

- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje možnosti,
- aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie, vie si vybrať vhodnú voľnú činnosť,
- dokáže kontrolovať vlastné konanie a odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti, aktívne ich realizuje,
- dokáže prijať nové nápady, podieľa sa na vytváraní podporujúcej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov,
- spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní pravidiel, je zodpovedný, dodržiava dohody,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov.

g) chápanie a vnímanie kultúry

- dokáže vnímať umenie, pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky,
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- snaží sa porozumieť umeniu a chrániť umelecké prejavy,
- vie si byť vedomý svojich kvalít,
- cení si a rešpektuje kultúrne a historické dedičstvo a ľudové tradície,
- dokáže rešpektovať vkus iných ľudí, dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná pravidlá spoločenského správania a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu,
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciám,
- vie byť tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

6.2 Charakteristika absolventa

má komplexný charakter, pretože spája výstupy z jednotlivých predmetov. Žiak si z predškolského obdobia prináša so sebou určité jazykové zručnosti a návyky, ktoré má následne rozvíjať z viacerých aspektov. K hlavným aspektom patrí rozvoj slovnej zásoby, získanie základov pravopisu a znalostí z oblasti literatúry, ktoré by mal zvládať na elementárnej úrovni. Dôraz kladieme na čítanie s porozumením. Nezanedbateľnou je i emocionálna stránka celkovej výchovy – vytváranie kladného vzťahu k čítaniu a knihám, a prostredníctvom nich k materinskému jazyku, ako nositeľovi národných tradícií a formovania národného povedomia žiaka.

Typickými vlastnosťami detí tejto vekovej kategórie sú zvýšená aktivita, pokusy a ochota rozprávať a potreba napodobňovať (imitovať), preto dôraz kladieme na vyučovanie cudzích jazykov. Využívaním týchto vlastností sa učenie stáva uvedomeným a motivujúcim. Zoznámenie sa s cudzím jazykom v nižších ročníkoch by malo zaručiť úspešnosť a záujem o jeho výučbu v ďalších ročníkoch.

Žiaci používajú realistický prístup k získavaniu nových vedomostí. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách. Takýmto spôsobom získané základné matematické vedomosti umožňujú získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá by sa mala prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvárať predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a pre celoživotné vzdelávanie. Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť hľadať riešenia problémových úloh a overovať ich v praxi s použitím IKT. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako prostriedok komunikácie.

Spontánne nadobudnuté prírodovedné poznatky detí využívame ako úvod do systematizácie a objektivizácie. Deti dokážu integrovať viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravotná veda. Cieľom je postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitostami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesná stránka samotného poznávacieho procesu. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým.

Učíme deti všímať si svoje okolie, obdivovať kvety, stromy, parky, prírodné krásy, budovy, sochy, námestia, všímať si, čo je nové v obci, prípadne, čo sa stratilo alebo zmenilo a ako sa mení svet okolo nás. Jednou z významných stratégií rozvíjania pozitívnych postojov je aj zámerná, dôrazná aplikácia regionálnej výchovy v škole. Regionálnu výchovu v škole chápeme ako zámerné rozvíjanie vlastnej identity, národného povedomia, pozitívneho vzťahu k vlasti prostredníctvom aktualizácie a akceptácie regionálnych špecifik – kultúrnych, historických, hospodárskych, prírodno-spoločenských v procese edukácie. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede, rodine, vlasti, prírode, histórii a tradíciám obce.

Dieťa si prostredníctvom rozličných činností rozvíja výchovu osobnosti s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Poznávajú precítnu interpretáciu slovenských ľudových piesní, poznávajú slovenské zvykoslovie, sú vedené k pochopeniu úlohy ľudovej piesne v živote človeka, k poznaniu a interpretácii detských riekaniak, ľudových piesní. Na primárnom stupni deti plynulo rozvíjajú prirodzený záujem o výtvarné vyjadrovanie svojich predstáv, na bohatosť detskej fantázie a obrazotvornosti, zvedavosť a príťažlivosť objavovania nových možností, pretože výtvarné činnosti predstavujú pre väčšinu detí hravú činnosť a priamy prostriedok materializácie vlastných predstáv, formujú si vlastné spôsoby sebavyjadrovania (štýl) a vlastné postoje a hodnotiace názory.

Prostredníctvom telesnej výchovy v primárnej edukácii sa zameriavajú na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Získavajú elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, ktorý významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov a k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite

6.3 Kompetencie absolventa Komunikačná

- osvojiť si základy princípu zdvorilosti a kooperácie v každodennej komunikácii,

- osvojiť si základy neverbálnej komunikácie a gestá pri hovorení pred skupinou spolužiakov,
- podporovať rozvoj sebapoznávania a sebavyjadrovania,
- naučiť sa spoznať prvky efektívnej komunikácie, dôvody a prvky prosociálneho správania primerané veku,
- vychovávať vnímavých, aktívnych poslucháčov, tolerantných k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

Kognitívna

- analyzovať celok na časti a syntetizovať časti do celku,
- rozvíjať fluenciu, flexibilitu a originalitu,
- učiť sa myslieť analyticko-syntetickou metódou,
- učiť sa vyhľadávať rôzne informácie v slovníkoch a encyklopédiách, aj v elektronických,
- rozvíjať základy funkčnej gramotnosti,
- získať elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
- získať informácie o najbližšom okolí školy a orientovať sa v ňom,
- získať základné informácie o prírode na základe priameho pozorovania (rastliny, živočích, človek) a jej ochrane,
- pozorovať zmeny, ktoré sa v prírode odohrávajú (cyklus strom),
- mať základné časové predstavy,
- poznať časti ľudského tela, význam starostlivosti o telo a zdravie,
- základné predstavy o sebe v rozličných vzťahoch (ja a moja rodina, ja a škola, učiteľka, spolužiaci),
- mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín),
- poznať poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností),
- poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport,
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií,
- hľadať spontánne riešenia,
- hľadať vlastné riešenia, odklon od vyjadrovacích schém na základe podnetov fantázie a vlastného názoru.

Sociálna

- participovať na spoločnej komunikácii i na spoločnej činnosti,
- skorou výukou cudzieho jazyka pozitívne vplývať na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa,
- uľahčovať chápanie a reflektovanie vlastného jazyka a vlastnej kultúry,
- rovnomerne podporovať emocionálne, kreatívne, sociálne a kognitívne schopnosti žiaka,
- pomáhať pri získavaní istoty a sebadôvery,

- podporovať vnútornú motiváciu a zaangažovanosť na vlastnom učení sa,
- učiť počúvať samých seba, svoje zmysly,
- vytvárať a rozvíjať kladný vzťah žiakov k spoločným európskym hodnotám, k permanentnému poznávaniu kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi a Slovenskom,
- podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, napr. samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomú sebakultúru,
- rozširovať prvotné predstavy žiakov o prírodných a spoločenských podmienkach svojho najbližšieho okolia (kultúra, tradície, zvyky),
- dodržiavať pravidlá podporujúce spolužitie v skupine,
- viesť žiakov k sebaúcte, k autonómnemu cíteniu a mysleniu,
- uvedomovať si význam blízkeho človeka,
- naučiť žiakov hodnotiť, zaujímať stanoviská, rozlišovať dobro od zla,
- umožniť žiakom spoznať zásady dobrých medziľudských vzťahov,
- umožniť žiakom, aby sa v nich zvnútorňovali prosociálne hodnoty, postoje a sociálne normy,
- podporovať u žiakov rozvoj sociálnych zručností,
- formovať spolupracujúce spoločenstvo žiakov,
- rozvíjať citový svet žiakov,
- formovať mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovať žiakov hrdých na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá,
- formovanie estetického vzťahu k umeniu,
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií,
- vychovávať vnímavých, aktívnych poslucháčov, tolerantných k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

6.4. Profil absolventa našej školy

Absolvent našej školy bude svojim vystupovaním robiť dobré meno škole. Kompetencie určené ŠVP a ŠkVP SMREK 1 a 2 bude mať osvojené na úrovni zodpovedajúcej jeho individuálnym schopnostiam. Získané vedomosti a zručnosti dokáže uplatniť v procese ďalšieho vzdelávania a v praktickom živote. Dokáže byť samostatný a tvorivý. Bude vedieť reálne zhodnotiť svoje možnosti a schopnosti, kriticky posúdiť výsledky svojej práce i práce iných. Dokáže pracovať v tíme s uvedením si vlastnej zodpovednosti za výsledok spoločnej práce. Dokáže vytvárať dobré medziľudské vzťahy založené na vzájomnej úcte, tolerancii a porozumení. Bude schopný získavať, triediť a spracovávať rôzne druhy informácií a využívať ich v procese vzdelávania. Je pripravený na život v informačnej spoločnosti. Uvedomuje si hodnotu vlastného zdravia a života a zároveň má úctu ku všetkým formám života. Uvedomuje si nevyhnutnosť ochrany životného prostredia, má vybudované environmentálne vedomie. Je hrdý na vlastný národ a zároveň toleruje jedinečnosť iných kultúr. Dobre ovláda slovenský jazyk, dbá na úroveň vlastného ústneho a písomného prejavu.

Ovláda dva svetové jazyky na požadovanej úrovni v závislosti od svojich schopností. Je schopný vnímať umenie na primeranej úrovni, má vybudované estetické cítenie. Je pripravený uplatniť sa v živote, v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

Žiak 4. triedy pre všeobecne intelektovo nadané deti by mal pokračovať v rozvíjaní svojich schopností na II. stupni a bez problémov pokračovať v štúdiu

7. Pedagogické stratégie

V oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy. Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity jako besedy. Napriek tomu, že sme sa s tvrdými drogami nestretli, budeme sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom.

Práca v oblasti environmentálnej výchovy je na našej škole veľmi bohatá, aktivity sú zapracované do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných. Žiaci majú o túto oblasť veľký záujem.

Budeme sa snažiť dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Budeme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládnutie učiva.

Vo vyučovaní vo veľkej miere používame IKT, podporujeme vyučovanie pomocou didaktickej techniky, umožňujeme žiakom diskusie na danú tému, žiaci pracujú na samostatných a tímových projektoch, vypracúvajú ročníkové práce, ktoré v závere školského roku končia prezentáciami a obhajobami pred publikom.

U žiakov s intelektovým nadaním budeme rozvíjať tvorivé myslenie a podporovať ich individuálne záujmy a schopnosti.

8. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v škole pre deti so všeobecným intelektovým nadaním je štátny jazyk.

9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa realizuje v rámci bežných tried v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou MŠ SR č. 307/2008 Z. z. Na stupni ISCED 1 sa jedná o prvé štyri ročníky základnej školy. Škola je zriadená ako plnoorganizovaná základná škola (§ 29 ods. 3 písm. a) školského zákona).

Vzdelávanie v základnej škole pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je poldenné, Vzdelávací proces v škole pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je výrazne individualizovaný. Jednotliví žiaci môžu byť podľa § 103 zákona č. 245/2008 Z. z. preradení do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka (ods. 9 písm. d), absolvovať viacero ročníkov počas jedného školského roka (ods. 9 písm. e), alebo absolvovať niektoré učebné predmety vo vyššom ročníku (ods. 9 písm. f). Môžu tiež postupovať podľa individuálneho učebného plánu (§ 26).

Ak je intelektovo nadaný žiak súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, pracuje podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (§ 4 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. /2008 Z. z.), v ktorom musia byť zohľadnené aj výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce z tohto znevýhodnenia.

10. Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky vzdelávací program ako súčasť štitného vzdelávacieho programu pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009.

Vo vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním sa v jednotlivých ročníkoch postupuje podľa platných učebných osnov pre 1. stupeň základnej školy. *Učebný plán a doplnky k učebným osnovám pre 1. - 4. ročník základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním* schválený Ministerstvom školstva Slovenskej republiky dňa 30. augusta pod číslom CD-2007-16094/33586-1:095 s platnosťou od 1. septembra 2007 má vo vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním odporúčací charakter.

Vychádza najmä z individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivých žiakov. Doplnok rozširuje učebný obsah predmetov slovenský jazyk, matematika, vlastiveda a informatika. Obsahuje tiež učebné osnovy pre špecifický predmet obohatenie.

11. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Nadpriemerné intelektové nadanie sa môže rozvinúť aj u žiaka s postihnutím, žiaka chorého alebo zdravotne oslabeného, žiaka s vývinovými poruchami učenia alebo správania. Školský zákon zaraďuje takéto deti k žiakom so zdravotným znevýhodnením (§ 2 písm. k) a pokladá ich, rovnako ako žiakov s nadaním, za žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. Tieto potreby musí diagnostikovať zariadenie výchovného poradenstva a prevencie (§ 2 písm. j).

Intelektovo nadaný jednotlivec môže okrem mentálneho postihnutia trpieť prakticky ľubovoľným problémom či kombináciou problémov z oblasti zdravotného znevýhodnenia, a to po celú dobu vzdelávania, alebo iba v určitom časovom či vývinovom období.

Ak má žiak školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním okrem nadania diagnostikované aj špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce z jeho zdravotného znevýhodnenia, vzdeláva sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu (§ 4 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 307/2008 Z. z.), ktorý zohľadňuje nielen potrebu rozvíjať jeho nadanie, ale aj potrebu kompenzovať nedostatky vyplývajúce z jeho zdravotného znevýhodnenia. Za tvorbu tohto programu zodpovedá triedny učiteľ, ktorý pri tom spolupracuje so špeciálnym pedagógom príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a výchovným poradcom.

Pri príprave individuálneho vzdelávacieho programu a vo výchovnovzdelávacej práci postupujú pedagogickí pracovníci školy pre žiakov s intelektovým nadaním v súlade so školským vzdelávacím programom a súčasne podľa metodických materiálov, ktoré pre jednotlivé druhy špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb schválilo ministerstvo školstva.

Škola pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, na ktorej sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením, zabezpečuje služby špeciálneho pedagóga (§ 130, ods. 3 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z.) alebo v spolupráci s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva.

12. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych úloh primeraných úrovni ich poznávacieho vývinu. Je založené prevažne na diagnostikovaní pokrokov v osobnom rozvoji. Vzhľadom na vysokú senzitivitu a extrémne prežívanie úspechu a neúspechu musí byť hodnotenie nadaných žiakov veľmi spravodlivé. Má byť predovšetkým pozitívne, aby žiaka motivovalo k ďalšej práci. Každý nadaný žiak musí mať možnosť zažívať úspech, no musí tiež vedieť, že aj poznanie vlastných chýb a ich odstraňovanie pomáha jeho rozvoju. Preto má

byť hodnotenie objektívne, individuálne (vzhľadom na schopnosti každého žiaka) a diskrétné (vzhľadom na citlivé až precitlivelé reakcie nadaných detí na svoje výkony, ich častý perfekcionizmus a vysokú sebakritičnosť). Odporúča sa aplikovať slovné hodnotenie, resp. využiť viaceré formy hodnotenia (bodové, obrázkové, značkové atď.). Na vysvedčení je tiež vhodné použiť slovné hodnotenie. Nadaní žiaci, ktorí už vedú dobre čítať, si tak môžu prečítať informáciu i motivačnú pochvalu od učiteľa. Takéto vysvedčenie je pre nich výbornou spätnou väzbou a impulzom pre ďalšiu školskú prácu. Poskytuje tiež viac informácií rodičom.

Keďže vývin nadania je prísne individuálny, nižšieho sekundárneho vzdelávania podľa programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa môžu zúčastňovať žiaci od prvého, ale aj od ktoréhokoľvek vyššieho ročníka – podľa toho, kedy sa ich mimoriadne nadanie prejaví. Žiaci, ktorých nadanie sa nebude rozvíjať podľa očakávaní a pre ich individuálny rozvoj sa ukáže vhodnejší bežný vzdelávací program, môžu byť po odbornom pedagogicko-psychologickom posúdení kedykoľvek v priebehu školskej dochádzky preradení do bežného režimu základnej školy. Preto musí byť program školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním dostatočne pružný a založený predovšetkým na obohacovaní a rozširovaní učiva, nie na akcelerácii.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho programu musí byť aj regulácia a eliminácia prípadných problémových prejavov osobnosti nadaného dieťaťa, ako aj korekci prípadného zdravotného či sociálneho znevýhodnenia, ktoré sa môžu vyskytnúť súbežne s nadaním. Žiaci so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí majú aj iné druhy špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, postupujú podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý tieto ich potreby zohľadňuje. V takých prípadoch treba zaistiť servis špeciálneho pedagóga.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z *Metodických pokynov č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy*. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie normatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe vopred dohodnutých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka, slušnosť v správaní a celkový prístup k rešpektovaniu vnútroškolského poriadku.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Hodnotenie žiakov v triedach pre všeobecne intelektovo nadaných žiakov je nasledovné:

Na I. stupni sú žiaci v 1. ročníku hodnotení slovné. V 2.-4. ročníku sú hodnotení známku.

Počas vyučovacieho procesu sa v triede využívajú tri formy hodnotenia:

sebahodnotenie – žiak hodnotí vlastné výkony, hodnotenie spolužiakom, hodnotenie učiteľom.

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu :

Vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov – kontrolné diktáty, polročné a výstupné testy. Intelektovo nadaní žiaci vypracúvajú aj ročníkové práce, totožné s ostatnými spolužiakmi.

Voliteľné:

Zapojenie sa do projektov, do súťaží, vypracúvanie referátov, príspevky do šk. časopisu, tvorba vlastných projektov.

13. Povinné personálne zabezpečenie

Povinné personálne zabezpečenia je platné podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Špeciálny psychológ (CPPPáP Trenčín, ŠCPPPáP Bánovce nad Bebravou) vykonáva odborné činnosti. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí alebo žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení.

Špeciálny pedagóg (CPPPáP Trenčín, ŠCPPPáP Bánovce nad Bebravou) vykonáva odborné činnosti v rámci špeciálnopedagogickej diagnostiky, individuálnej a skupinovej terapie, výchovno-vzdelávacej činnosti v základnej škole priamo počas vyučovania i mimo vyučovania deťom a žiakom, ktorí majú pre svoje komunikačné, mentálne, sensorické, somatické alebo sociálne danosti špeciálne výchovnovzdelávacie potreby. Odbornú pomoc poskytuje najmä deťom a žiakom v školskej integrácii. Poskytuje špeciálnopedagogické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí alebo žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení.

Pedagogicko-psychologické centrá napomáhajú pri tvorbe individuálnych učebných plánov.

14. Povinné materiálne-technické a priestorové zabezpečenie

Škola poskytuje žiakom s nadaním veľmi dobré materiálne aj priestorové podmienky.

Žiaci využívajú všetky priestory školy, ako napríklad počítačovú učebňu, jazykovú učebňu, ŠKD a školskú knižnicu.

V procese vyučovania vyučujúci používajú všetky pomôcky kabinetných zbierok a rovnako IKT. Podľa potreby sa žiakom poskytujú špeciálne PL a učebnice.

15. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní sú rovnaké ako v ŠkVP pre primárny stupeň vzdelávania, pričom sa prihliada pri tvorbe rozvrhu a zabezpečovaní aktivít na špecifické potreby detí s nadaním.

Okrem toho pri vzdelávaní žiakov s nadaním je potrebné vytvoriť vhodnú štruktúru práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek a špecifické potreby žiakov.